

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

2 грудня 2020 року

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. ... які стосуються туризму. Отже, на порядку денному 6 питань.

Перше питання. Це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про туризм" та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму (реєстр. № 4162). Головний автор, ініціатор пан Дмитро Нальотов, він і буде доповідати, представляти даний законопроект.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ми повинні затвердити порядок денний. У мене є доповнення.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Отже, тоді я прошу, пане Юрію, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановна головуєча, я просив би в "Різному" одне коротке звернення і можливе доручення підкомітету з питань захисту дітей щодо реформи системи захисту прав дитини доповісти і, можливо, отримати підтримку комітету.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Члени комітету, не заперечуєте?

Добре. Дякую.

Отже, прошу проголосувати за порядок денний, який складається з 6-и питань, і в "Різному" у нас будуть ще і інші доповнення.

Хто за? Хто проти? Немає. Хто утримався? Немає. Одноголосно.

Отже, тоді переходимо до першого питання, яке вже про анонсоване.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пані Ірино, я перепрошую. Але так як у нас цей законопроект є альтернативний, я так розумію, що за Регламентом ми мали б його розглядати разом.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Так. Вони, звичайно, стоять разом, і це буде друге питання, яке буде доповідати у нас пані Клименко Юлія Леонідівна.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тобто і у порядку денному вони мають бути одним питанням для того, щоб їх голосували по одному питанню. А вони у нас стоять як два питання у порядку денному.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Це два окремих закони, вони окремо голосуються, але доповідати може одночасно Дмитро Нальотов обидва законопроекти.

НАЛЬОТОВ Д.О. Так давайте доповідати одночасно, а проголосуємо ...*(не чути)*

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так справа навіть не тільки в доповідачах, справа в тому, як ми будемо потім голосувати. Ми маємо одночасно голосувати (розумієте?) або за основний, або за альтернативний.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Добре. Дивіться, я надам слово Віталію Олексійовичу Бабенку – голові нашого секретаріату, який розкаже як воно має бути правильно.

Будь ласка.

БАБЕНКО В.О. Доброго дня всім! Ці законопроекти, це мають бути 2 пункти в порядку денному, тому що це 2 різні законопроекти, але вони мусять розглядатися одночасно, тому що вони є альтернативними. І по обох

законопроектах доповідатимуть автори, потім співдоповідатиме голова підкомітету з питань туризму і курортів, обговорення і голосування по двох законопроектах окремо, тому що по кожному законопроекті мусить бути рішення окремо.

Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Так, це у Верховній Раді одним пунктом, а в комітеті вони двома.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Отже, починаємо.

Пане Дмитре, будь ласка, представляйте.

НАЛЬОТОВ Д.О. Спочатку почнемо з законопроекту 4162. Більше року консультацій, спілкування з експертами та аналізу попередніх напрацювань вивели нас на редакцію закону до першого читання.

Чому потрібен закон? Редакція діючого Закону "Про туризм" застаріла та неадаптована до сучасних світових тенденцій. Наш закон діючий ще з 1995 року. Основні проблеми, які ми бачимо, це неефективна взаємодія між суб'єктами туристичної діяльності ті державою, застаріла нормативна база і відсутня єдина державна стратегія стосовно галузі.

Що ми пропонуємо в цьому новому законопроекті? По-перше, це створення єдиного туристичного реєстру електронної бази для всіх суб'єктів туристичної діяльності: туроператорів, турагенцій та засобів розміщення, та за рішенням місцевих органів це ще можуть бути фахівці туристичного супроводу. Створення порталу єдиного туристичного реєстру для зручної взаємодії всіх суб'єктів туристичної діяльності. Оновлення термінології. Згідно з глосарієм міжнародної організації ЮНВТО ми вводимо такі сучасні поняття, як хостел, дестинація та новий унікальний та цікавий вид туризму для світу – це чорнобильський туризм, він цікавий для всього світу.

Вводяться стандарти для стратегічного планування як на державному, так і на регіональному рівні.

Єдина державна стратегія та програма розвитку будуть тепер з чітким аналізом ситуації. Варіантами для розвитку, проектами, термінами, відповідальними, і головне – підкріплені ресурсами.

Ми створюємо цільові місцеві фонди розвитку туризму, основним джерелом наповнення яких має стати туристичний збір. Це міжнародний досвід, який сприяє покращенню взаємодії між бізнесом та державою і місцевою владою.

Створення механізмів для детінізації галузі та спрощення регулювання. Ми відходимо від поняття "обов'язкове ліцензування" до поняття "повідомча реєстрація" з обов'язковим поданням необхідної звітності. А за допомогою єдиного туристичного реєстру автоматизованої системи Державному агентству розвитку туризму буде зручно контролювати, збирати статистику і контролювати звітність та фінансове забезпечення туроператорів.

Вже зроблений перший крок назустріч бізнесу. Ми прийняли Закон про зменшення ПДВ з 20 відсотків до 7, це відмітила галузь, і наразі відбувається в них гарні зміни.

Чітке визначення пріоритетів на державному рівні. Ми наголошуємо на розвитку внутрішнього та в'їзного туризму. Трохи цифр. Після роботи Європейського банку реконструкції та розвитку, вони зазначили, що частка туризму ВВП України приблизно від 3 до 7 відсотків, не змогли чіткіше вирахувати, але ми вважаємо, що при прийнятті закону і при певних діях це у найближчі роки може бути 10 відсотків.

Також окремий розділ – це безпека туристів. Переглядаються підходи до договірних відносин між туристом, туроператором та турагентом, до фінансового забезпечення туроператорів, вводиться обов'язкове страхування туриста на повернення та відшкодування збитків під час вимушеного перебування за кордоном. Також змінюються механізми реєстрації та

категоризації для засобів розміщення. Ми пропонуємо обов'язкову повідомчу реєстрацію усіх засобів розміщення, а категоризація готелів тепер буде відбуватися лише по бажанню власників.

Наразі ми отримали усі необхідні висновки та вже працюємо над технічно-юридичними правками, пропозиціями та зауваженнями. Триває процес збору пропозицій, рекомендацій у форматі правок до тексту закону від Асоціації спільнот та експертів галузі. Також ми плануємо провести серію комунікаційних заходів для обговорення тексту та узгодження правок.

Прошу підтримати законопроект та направити його в зал Верховної Ради України до першого читання. Це що стосується законопроекту № 4162.

Що стосується альтернативного законопроекту № 4162-1.

ПАВЛЕНКО Ю.О. А є автор?

НАЛЬОТОВ Д.О. Є. Можемо послухати.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пані Юлю, ми просимо вас представити ваш законопроект, включити мікрофон.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Колеги, доброго дня! Я просто сиджу на своєму комітеті під дверима і зараз представляю свій законопроект.

Дивіться, я трошки попередню історію цього законопроекту скажу, що взагалі рамка і база законопроекту основного і законопроекту альтернативного розроблялася ще у 2015 році, і вона розроблялася в Міністерстві економіки, де я мала честь на той момент працювати. Тобто вони в принципі рамково прийшли з того періоду.

Які проблеми ми намагалися вирішити у 2015 році, які так само актуальні і у цьому році? Перш за все, простий прозорий вхід учасників в туристичний сектор з мінімальним державним регулюванням з боку держави.

І це, безумовно, відміна ліцензування, яке абсолютно не працює. Ці ліцензії видаються і не перевіряються, тобто вони не є взагалі чимось, що контролює ринок. Тому, безумовно, відміна ліцензування і перехід до декларування – це правильний підхід, який дозволить більш простий вхід на ринок і дозволить навіть маленьким учасникам вийти з тіні і бути легально у цьому ринку.

Друге, що повинен був вирішити цей законопроект, це прості зрозумілі правила роботи всім учасникам: від фахівців туристичного супроводу до великих операторів, які вивозять мільйони туристів кожен рік.

Третє. Безумовно, забезпечити фізичну та матеріальну безпеку туристів. Фізичну ми розуміємо безпеку, а що таке матеріальна безпека? Це коли ті, хто беруть туристів і везуть їх у незалежності від того, чи на одноденну екскурсію в Карпати, чи вивозять на якісь дорогі курорти і недорогі або масово вивозять, наприклад, в Єгипет і Туреччину, були випадки, коли туди вивезли, а назад забули повернути. Там або щось сталося, турист застряг, йому треба додатковий готель. Тобто є багато різних нюансів, а найгірше, це коли банкрутує або не спроможний туристичний оператор оплатити повернення туриста або його перебування за кордоном. Тоді фактично держава якимось чином повертає його або за свій рахунок, або, ну, фактично за свій рахунок. Тому, з одного боку, безпека туристів, з іншого боку, забезпечення фінансової відповідальності туристичних операторів і всіх учасників ринку, які вивозять туристів і повинні нести за це відповідальність.

На даний момент у нас є банківська гарантія, яку повинні надавати туроператори, але, на жаль, вона не працює, тому що сама суть банківської гарантії – вона може надаватися однією особою іншій особі. Не може бути надана банківська гарантія, наприклад, туроператора "Альфи" для мільйона клієнтів, тобто туристів, де просто суть банківської гарантії, вона інша. Тому фінансова забезпеченість.

І третє, що повинен був вирішити цей законопроект 2015 року – це детінізація туристичного ринку. Ми знаємо, що багато учасників знаходяться ...*(не чути)* зарегульований абсолютно ринок, їм простіше тихенько десь там в Карпатах сидіти і здавати свій готельчик, або в Одесі.

І, як результат, можливо, колись буде сплата податків. Я не знаю, чи це актуально буде на наступні 3-5 років, оскільки ми розуміємо, що цей сектор пандемія поклала "на лопатки", і навряд чи він так швидко відновиться, на жаль.

Ще цей законопроект входить в ситуацію, коли пандемія фактично знищила – на 80 відсотків цей сектор, тому цей законопроект повинен бути дуже обережний, і він не повинен надавати додаткових регуляцій, додаткового навантаження на туристичний сектор.

Тому мій законопроект був поданий як альтернативний. Законопроект 4162, він насправді трохи обмежує як учасників, так і взагалі механізм регуляції ...*(не чути)*

Що я маю на увазі? Наприклад, в законопроекті основному 4162 готелі можуть бути тільки юридичними особами, хоча так не зовсім правильно, тому що, наприклад, є невеликий готельчик на 6 номерів, він може належати фізичній особі, він може належати ФОПу. Чому він повинен бути тільки юридичною особою? Юридична особа тягне за собою велику звітність, і людям це дуже незручно, тому вони просто його не реєструють. Або, наприклад, чому фахівці туристичного супроводу повинні бути тільки ФОПами? Якщо працюю десь у державній установі і проводжу додатково екскурсії, чому я не можу їх проводити як фізична особа і платити з цього податки, свої 19,5 відсотка, і працювати як фізична особа. Тобто максимальна кількість людей повинна бути залучена до цього сектору.

Тому мій законопроект дозволяє, наприклад, готелям бути фізичними і юридичними особами, і ФОПами, фахівцям туристичного супроводу бути

фізичними особами, а тільки ФОПами, і таким чином більше людей залучати в цей ринок і легалізувати ...*(не чути)*

Мій законопроект говорить чітко, що фізичні особи, юридичні особи держави-агресора не можуть ніяким чином бути присутніми на туристичному ринку. Це обов'язково повинно бути зазначено, тому що в законопроекті основному 4162 а) це не зазначено; б) взагалі розділ про Крим десь зник. Я не знаю чому так відбулося, може, це випадково, але ми знаємо, що АРК Крим мав спецстатус, і якби там туризм достатньо серйозно розвивався, і цей весь розділ з існуючого законопроекту зник на даний момент. Мені здається, що це не дуже справедливо, і треба його повернути.

Далі. Скасування ліцензування – це не означає анархія. Це означає, що люди повинні подати декларацію. Якщо це туристичний оператор або туристичний агент, він подати фінансове забезпечення. В моєму законопроекті це не банківська гарантія, а саме це страхування ризиків і страхування відповідальності перед туристами. І коли він подає декларацію, перевіряє його чи агентство, скоріш за все це буде агентство, і тоді його вносять в туристичний реєстр.

Що говорить зараз основний законопроект? Він говорить про те, що ти подаєш дані і автоматично тебе вносять в реєстр. Так не можна, тому що у вас може бути банкрутна юридична особа або людина з кримінальним, або там директор з кримінальним минулим, який зараз має судимість і відсиджує, тому спочатку повинна бути мінімальна перевірка по державних реєстрах. У реєстр не може бути автоматично внесення, тому що основний закон говорить про те, що з моменту, коли відбувається внесення в реєстр, а це фактично відбувається автоматично без будь-якої мінімальної перевірки, компанія може надавати туроператорські і турагентські послуги. Про що це говорить? Це говорить про те, що я сьогодні стала в реєстр, у мене немає ні мінімальних якихось вимог, я, наприклад, там взагалі знаходжусь у стадії ліквідації, і я починаю продавати туристичні пакети. Продали, завтра мене

виключили з реєстру, а хто буде відповідати за те, що відбулося? Тобто все ж таки декларування – це не анархія, і повинен бути чіткий порядок цього декларування, і все ж таки орган, наприклад, агентство повинно перевіряти мінімально необхідну інформацію про тих, хто хоче все-таки бути в реєстрі.

Чому реєстр – це такий основний інструмент, він є в одному і в другому законопроекті, тому що все ж таки реєстр дозволяє всім, хто хоче легально працювати, туди пристати, і бути в реєстрі, і відповідно, це ще додатково в тому числі діє інформація і рекламна, і така співпраця тих, хто є учасником цього ринку. ...*(не чути)*

Питання стимулювання, а не питання регулювання чи репресій.

Є багато ще нюансів, але я хочу сказати, от, наприклад, стратегія розвитку туризму пропонується в основному законопроекті 5 років. Цього недостатньо, тому що в принципі вона повинна бути мінімум на 10 років, оскільки ми знаємо, що інвестиції в туризм, це в тому числі і будівлі, це в тому числі нерухомість, її окупність 7-10 років мінімум, тому пропозиція – 10 років.

Є багато ще нюансів по ходу справи, але я думаю, що все ж таки треба доопрацювати його, тому що період дуже складний. І вийти з законопроектом, який викличе багато нарікань у туристичного сектора, я думаю, що буде не зовсім правильно. Тому моя пропозиція: можливо ці два законопроекти доопрацювати, тому що є багато прогалин в основному законопроекті.

Якщо є якісь питання, я готова відповісти.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую.

Шановні присутні члени комітету, чи є питання до авторів?

Якщо немає, тоді я пропоную перейти до обговорення.

У нас сьогодні присутня пані Мар'яна Олеськів – голова Державного агентства розвитку туризму в Україні. Я би просила, щоб ви прокоментували дані законопроекти.

ОЛЕСЬКІВ М.І. Доброго дня, шановні колеги! Власне, ми брали активну участь у розробці даного законопроекту авторства Дмитра Нальотова, і дійсно розглядали як основу 2 законопроекти, які були надані Міністерством економіки, тоді Департаментом туризму, та законопроект народного депутата Анни Романової. Власне, в двох законах були прогалини, ми намагалися їх об'єднати і знайти в якомусь сенсі компроміси, плюс – велика частина роботи була проведена саме в співпраці з середовищем і комунікацій з різними нашими групами, які є суб'єктами туристичної діяльності.

Власне, основним таким наріжним каменем є саме повністю електронний реєстр суб'єктів туристичної діяльності. Чому автоматизована? Тому що ми хочемо відійти максимально від людського фактору. На сьогодні високою є, власне, саме робота людського фактору. Ми, перейнявши справи і мішки з ліцензіями туроператорів, на сьогодні у нас включається людина, вона дуже добре працює зі всіма учасниками, але ми розуміємо, що, наприклад, раніше не завжди так працювалося: відправлялися документи, потім люди їм надсилали нові документи, це був якийсь вічно триваючий процес. Саме такий електронний реєстр дозволяє завантажувати автоматично велику частину інформації, підписувати єдиним своїм цифровим підписом і перевіряти ті самі банківські гарантії забезпечення – все автоматично з інтеграцією всіх інших реєстрів. І це було проговорено з Міністерством цифрової трансформації глобально на етапі планування цього реєстру, тому тут питань не виникало. І, звісно, є можливість перевірки частини документів або при відсутності збігу якихось питань просто сам реєстр не пропускає до подальшої реєстрації. Тобто це, власне, є такий відхід від паперів, і у

випадку даного законопроекту фактично папір там відсутній, тобто всі підписи, всі завантаження, всі копії – це все електронне.

Що стосується решти суб'єктів діяльності, зокрема готелів, ми пропонуємо, власне, відкриваємо можливість для всіх роботи абсолютно всіх суб'єктів господарської діяльності, в тому числі ФОПів, і можливість їм працювати або без категорії, вносячи свій тип в реєстр, якщо це є гостьовий будинок, він вносить себе як гостьовий будинок, вводить туди базову інформацію і реєструється вже в цьому реєстрі. Вносить інформацію про кількість ліжко-місць, кількість номерів і подає там на щомісячній основі статистику. Чому це потрібно, я продовжу далі. Якщо готель хоче пройти категоризацію і отримати зірку, в тому ж реєстрі він має можливість в електронній формі заповнити заявку на зірковість і далі запустити процес категоризації, який ми також будемо напрацьовувати вже в нормативно-правових документах, зробити його максимально прозорим, тому що існуюча система є дуже непрозорою і недосконалою.

Що стосується фахівців туристичного супроводу, то, власне, для них вимоги мають встановлювати органи місцевого самоврядування. В даному випадку децентралізація є найбільш правильним підходом, тому що на державному рівні сьогодні встановити вимоги до гідів Львова і до гідів Полтави і Опішні, це є абсолютно інший рівень діяльності. Якщо в якомусь містечку є всього 2 гідів, і це для них не є основним видом діяльності, такий реєстр органи місцевого самоврядування на своєму рівні можуть взагалі не вводити. Якщо десь це є необхідність для Львова, для Одеси захиститися від автобусів туристів з гідами, які приїжджають з інших країн, вони вводять це обов'язковим.

Тому, в принципі, це створює дуже прозору зрозумілу європейську систему взаємодії держави з суб'єктами туристичної діяльності, і створює так само основу у фонді туристичних для подальшого створення організації з маркетингу та менеджменту дестинацій, як це працює в усіх країнах ЄС.

Тобто у мене так, коротко.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую.

Бачу пані Ларису Петасюк, яка є заступником міністра і представляє думку Міністерства культури.

Будь ласка, пані Ларисо.

ПЕТАСЮК Л.В. Добро дня! До другого законопроекту 4162-1 у нас є певні застереження, і якщо можна, я б хотіла їх озвучити.

По статті 1. По дефініціям там не вистачає всіх необхідних понять. А такі визначення, які містяться в цій статті, вони наводяться без урахування значень, рекомендованих Всесвітньою організацією. Також є деяка термінологія, яка притаманна взагалі радянській термінології, це, наприклад, "екскурсовод", водночас фахівець з туристичного супроводу – в термінології воно краще звучить, відповідає сучасним вимогам.

Крім того, у нас чітко визначено у 67 статті Конституції України, що кожен зобов'язаний сплачувати податки збору у порядку розміру, встановлених законом. У той же час стаття 4 законопроекту наводить види туризму класифікації туристичних поїздок, які взагалі непритаманні *...(не чути)* для визначення і словосполучення, і далі ця термінологія пов'язана конкретно з статтею 5, де фактично туристичні послуги для здійснення туристичної діяльності можуть надаватися фізичним особам підприємцям, і фізичні особи, а також їх об'єднання таким чином запропоновані положення саме цих статей у зв'язці з термінологією, вони фактично легалізують можливість фізичних осіб, а також їх об'єднань без фактично визначеного юридичного статусу надавати певні туристичні послуги. Це відповідно впливає конкретно на податковий режим, оскільки Податковий кодекс на

сьогоднішній день чітко визначив термінологію, яка визначає податковий режим їх діяльності. Тобто це необхідно коригувати.

Далі, у нас стаття 15 цього законопроекту. Вона включає фінансове забезпечення відповідальності туроператора, турагента, а саме шляхом укладання договору страхування цивільної відповідальності туроператора перед ...*(не чути)* тобто у даному контексті турист виступає безпосереднім учасником відносин, а не третьою особою, а це фактично не є доцільним – застосування такого страхування як основного, де може бути додатковим, можна його якимось чином відкоригувати. І ми, в принципі, наголошуємо на в становлення обов'язкового медичного страхування і страхування усіх виїзних туристів від неповернення. Це головні акценти, які, наприклад, ми бачимо, є в законопроекті 4162, і фактично там це питання врегульоване.

Далі зазначено, що фінансове забезпечення має передбачає у випадку виконання туроператором або турагентом повністю або частково зобов'язання перед туристом за договором або туристичне обслуговування. В разі виникнення неплатоспроможності туроператора або турагента, от акцентую увагу, що відшкодування витрат за цими зобов'язаннями здійснюється протягом 30 календарних днів і забезпечує повернення в Україну туриста, який перебуває поза межами України, та його проживання до такого повернення. Тобто таким чином ми страхуємо конкретного туриста, що немає зараз в діючій законодавчій базі, і фактично у нас виникають постійно багато дуже питань, які пов'язані із якраз регулюванням і поверненням цього туриста.

Також законопроектом пропонується скасування ліцензії на здійснення тур операторської діяльності. Водночас жодних механізмів захисту ринку від недобросовісних учасників і взагалі ...*(не чути)* не наводиться.

При входженні до передбаченого законопроектом туристичного реєстру достатньо лише подати декларацію про такі наміри та договір фінансового забезпечення. Це теж, на наш погляд, не є ефективним.

Далі, в статті 16.2 законопроекту зазначено, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику, це зокрема ДАРТ, для цілей цього закону одночасно з внесенням змін до реєстру вносить відомості про суб'єкт туристичної діяльності до Єдиного державного реєстру фізичних осіб.

Варто наголосити, що ДАРТ на сьогоднішній день не є уповноваженим адміністратором для внесення відповідних змін до Єдиного державного реєстру.

І є декілька інших зауважень, не таких ґрунтовних, які практично можна врегулювати для того, щоб розглядати далі цей законопроект.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую вам, пані Ларисо.

Я тільки хотіла додати до уже озвучених висновків інституцій та міністерств, що до нас надійшли висновки також від Міністерства фінансів, який не підтримує обидва законопроекти.

Надійшов у нас висновок від Міністерства закордонних справ, яке у своєму висновку щодо законопроекту 4162-1 зазначило, що пропозиція або зауваження у межах компетенції Міністерства закордонних справ України відсутнє, а прийняття законопроекту дозволить удосконалити нормативно-правове регулювання засади здійснення туристичної діяльності в Україні та гармонізувати національну туристичну систему України за міжнародними стандартами у зазначеній сфері.

Міністерство юстиції України у своїх висновках щодо обох законопроектів зазначає, що вони потребують доопрацювання.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України були надані зауваження та пропозиції до обох законопроектів для їх подальшого доопрацювання.

Міністерство цифрової трансформації України надало зауваження та пропозиції для подальшого доопрацювання законопроекту 4162.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своїх висновках щодо обох законопроектів зазначає, що вони потребують доопрацювання.

І тепер я пропоную, щоб перейшли до обговорення членами комітету.

Будь ласка, ваші думки, шановні колеги.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Вибачте, що я вклинююсь, просто я мушу бігти. Чи можу я задати питання пані (вибачте, не почула як звати) з Міністерства культури. Якщо я не можу задати, я просто тоді відключаюся, і я тоді задам пану Ткаченку ці питання, тому що воно, чесно кажучи, коли ми говоримо про скасування ліцензії, а Міністерство культури нам говорить про повернення ліцензій, це викликає великі питання.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Я не впевнена, чи зараз є пані Лариса на зв'язку, і чи можливий такий потрійний полілог.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я не наполягаю. Я потім задам питання окремо.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Гаразд, тоді ми обговоримо це питання вже в робочому порядку.

Дякую.

Будь ласка, члени комітету.

ПАВЛЕНКО Ю.О. У мене є пропозиція. Ми заслухали ґрунтовні доповіді, позицію всіх зацікавлених сторін. Я пропоную припинити обговорення, взяти 4162 за основу, 4162-1, враховуючи, що там є теж певні

новації, які не враховані в базовому законопроекті, їх до другого читання врахувати.

А ті дискусії, які зокрема і зараз виникли: ліцензування, не ліцензування в так далі, я думаю, що це гарна дискусія вже на етапі другого читання.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Будь ласка, пані Софіє.

ФЕДИНА С.Р. Дякую.

У нас під час роботи над цим законопроектом надійшло досить багато дрібних зауважень від фізичних осіб підприємців з туристичного супроводу. І одне з тих зауважень, яке від них лунало, що окремі статті є дуже об'ємні, їх можна спростити в самому формулюванні, деякі юридичні терміни потребують уточнення. Тому я маю пропозицію: щоб ми могли прийняти цей законопроект до першого читання з подальшим доопрацюванням, але обов'язково створити робочу групу з юристами, які могли б уточнити всі ці інші моменти такі колізійні.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую за вашу пропозицію: до другого читання доопрацювати і стилістично, і технічно, і юридично.

Будь ласка, пані Євгеніє.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, дуже рада, що ми нарешті розглядаємо ці законопроекти на комітеті, і будемо відправляти, очевидно, основний у зал. Я також висловлюю підтримку йому. Обидва, мається на увазі, будемо вже голосувати в першому читанні. І з приводу якраз робочої групи, то я впевнена, що Дмитро Нальотов все організує, бо вже дійсно надходять і від туроператорів, ми вже просимо їх у форматі порівняльної таблиці давати свої зауваження, і будемо їх акумулювати.

Щоб я хотіла сказати, які важливі два пункти, і пані Лариса, здається, про них говорила, це дуже важливо, щоб знали усі люди, які виїжджають за кордон, оця от страховка на повернення в Україну – це дуже правильний пункт, який, знаєте, часто в період літніх відпусток ми по телебаченню бачимо якісь фото або відео людей, які застрягли в Єгипті чи Туреччині з дітьми 3 доби, і, власне, це якраз те, що може бути дуже практичним позитивом для усіх людей, які виїжджають за кордон – вони будуть мати впевненість, що вони повернуться в Україну протягом якогось короткого терміну, а не днями чекати там.

І ще важливий пункт – це цільове призначення туристичного збору саме на питання туризму. І ті гроші, які будуть мати цільове призначення, наскільки я зрозуміла, будуть використовуватися і визначатися разом із туристичним бізнесом цієї місцевості, що саме потрібно зробити там, щоб ця місцевість була ще більш привабливою.

Тому пропоную підтримати за основу. Дійсно, якщо є позитиви, очевидно, вони є із альтернативного законопроекту, врахувати їх до другого читання, нехай подають правки в робочій групі в робочому порядку.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Шановні колеги, отже, відбулося обговорення. І з урахуванням проведеного обговорення...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я прошу пробачення.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

По-перше, звичайно треба подякувати розробникам і першого і другого законопроекту, тому що це важлива тема. Але я слухав пояснення

представника нашого шанованого міністерства, і скажу вам щиро, що ті самі зауваження, які були до другого законопроекту, з таким же успіхом можна віднести і до першого законопроекту, тому що більшість тих зауважень відносяться до них двох.

Якщо говорити конкретно по зауваженнях до першого законопроекту, так і ГНЕУ про це каже, є багато там колізійних норм, наприклад, скасовується ліцензування туристичної операторської діяльності, але водночас передбачено, що діяльність іноземних суб'єктів має ліцензуватися. Скасування ліцензування туристичної діяльності виглядає не завжди логічним, зважаючи на те, що така діяльність може нести ризики для життя і здоров'я людини, яка є споживачем туристичних послуг.

Згідно частини другої статті 17 проекту керівником туроператора не може бути особа, яка не знятої або непогашеної в установленому законом порядку судимості за злочини у сфері туристичної діяльності. Але Кримінальний кодекс не має такої графи як злочини у сфері туристичної діяльності.

У частині першій статті 29 проекту пропонується встановити обов'язкові страхування туристів, страхування медичних витрат від нещасних випадків та витрат, пов'язаних з поверненням до України туриста, який перебуває поза межами України та його проживання до такого повернення при здійсненні туроператорської діяльності. Водночас підпункт перший пункту 5 Розділу 10 проекту пропонує внести зміни до частини першої статті 7 Закону "Про страхування" виключивши з переліку видів обов'язкового страхування такий вид страхування, як відповідальність суб'єктів туристичної діяльності за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю туриста або майну. Тобто це зміни, які є взаємовиключними, вони просто не узгоджуються одна з іншою.

Запропоновані зміни не узгоджуються з частиною другою статті 5 Закону "Про страхування", згідно з якою обов'язкові види страхування, які

запроваджуються законами України, мають бути включені до цього закону. Забороняється здійснення обов'язкових видів страхування, що не передбачені цим законом.

В частині шостій статті 21 пропонується передбачити, що оператор системи Інтернет-бронювання житла несе відповідальність за розміщення та оприлюднення інформації щодо закладу тимчасового розміщення, відомості щодо якого відсутні в Єдиному туристичному реєстрі, але в законопроекті не врегульовуються ні види, ні механізми притягнення до такої відповідальності.

Багато питань є до повноважень органів місцевого самоврядування. В окремих випадках органи місцевого самоврядування наділяються неприбутковими для них повноваженнями, а в іншому повноваження органів місцевого самоврядування і центральних органів державної влади чітко не розмежовані. Це неповною мірою узгоджується з Європейською Хартією місцевого самоврядування.

Моя пропозиція була наступною. Щоб все ж таки ми ці 2 закони доопрацювали спільно в комітеті і з паном Нальотовим, і з пані Клименко, в комітеті зробили у досить стислі терміни єдиний проект закону комітетський, який би винесли спокійно в зал для того, щоб забрити ці узгодження, які є. Тим більше, що ГНЕУ і інші державні органи теж висловлюють пропозицію про доопрацювання цих законопроектів. Так би у нас була узгоджена позиція.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую, пане Миколо.

Шановні колеги, я не бачу, можливо, ще хтось хотів би висловитися перед тим, як я зачитаю уже пропозиції до проекту.

Пане Микито, будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене є, власне, тут до пана Нальотова, він розробник головного законопроекту, питання принципового значення.

Пане Дмитре, скажіть, будь ласка, як ви вважаєте, наскільки ми зможемо звести в єдиний документ між першим і другим читанням ці пропозиції або більшу частину пропозицій, на мій погляд, слухні, які сьогодні пролунали? Або чи нам варто зараз взяти до уваги пропозицію пана Миколи Княжицького?

НАЛЬОТОВ Д.О. Як я казав вже раніше, ми отримали всі висновки і вже працюємо над техніко-юридичними правками, і багато моментів, які були озвучені, вони вже є у нас у виправленому варіанті. Окрім того, спільнота наразі працює якраз над нашим текстом законопроекту і подає свої правки, свої рекомендації до цього тексту законопроекту.

Я не буду повторюватися, було багато зауважень. Я ще хочу зазначити, що ми залучали до розробки нашого законопроекту представників фракції "Голос", вони навіть підписали законопроект, але потім відкликали свої підписи та все ж таки зареєстрували альтернативний законопроект.

Тому я все ж таки вважаю і пропоную прийняти законопроект основний 4261 за основу, взяти ті корисні моменти, які є у альтернативному законопроекті, а альтернативний 4261-1 відхилити.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Ми хочемо почути: це можливо імплементувати ці позитивні зауваження?

НАЛЬОТОВ Д.О. Так. У форматі робочого процесу. І також запрошуємо представників всіх фракцій залучатися до роботи між першим та другим читанням.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую.

Є ще питання до пана Дмитра Нальотова? Можливо, коментарі.

ОЛЕСЬКІВ М.І. ...*(не чути)* з альтернативним законопроектом, вони дійсно багато в чому подібні, тому що багато чого брали з основного, але все-таки там більш продумані є багато процедур і процесів саме по включенню в реєстр, по кожному суб'єкту туристичної діяльності. Тому дійсно правки зараз нам присилає, ми активно про це постійно комунікуємо з середовищем, від 5 організацій ми отримали правки-пропозиції, ми їх все вже почали теж розглядати і Державним агентством, і в тому числі з Дмитром, ми всі ці речі в принципі дуже активно вже припрацьовуємо.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Отже, я тільки уточню, що за основу ви пропонуєте взяти законопроект 4162 як найбільш оптимальний варіант для продовження з ним роботи до другого читання. Так, пані Мар'яно? Так.

Дякую вам.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Отже, колеги, тоді до нас надійшло 2 пропозиції.

Перша пропозиція формулюється так: після обговорення проект Закону про внесення змін до Закону України "Про туризм" та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму (реєстр. № 4162), поданий народними депутатами України Нальотвим, Кравчук та іншими за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та доручити Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики підготувати до другого читання з урахуванням усіх позитивних пропозицій, які прозвучали під час обговорення.

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про туризм" та деяких інших законодавчих актів щодо створення економічних стимулів

розвитку туристичної галузі туризму (реєстр. № 4162-1 від 15 жовтня 2020 року), поданий народними депутатами України Клименко, Васильченко, Василенко, Лозинським за результатами розгляду в першому читанні відхилити. Це перша пропозиція.

І надійшла від нашого колеги пана Миколи Княжицького друга пропозиція, якщо я правильно зрозуміла: відхилити обидва законопроекти і подати новий законопроект комітетський, який би об'єднав і перший, і другий варіанти, тобто 4162 і 6162-1.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, я трошки виправлю свою думку. Не відхилити, а обидва законопроекти направити на доопрацювання в комітет для підготовки єдиного узгодженого проекту.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Тому є 2 пропозиції, і я буду ставити їх в послідовності на голосування.

Отже, хто за першу пропозицію, щоб законопроект № 4162 прийняти за основу і підготувати до другого читання, а 4162-1 відхилити.

Хто за? За – 9.

Хто проти? Немає.

Хто утримався? Утрималися – 4: пан Микола, пані Софія, пан Гео Лерос і ви.

Отже, ставимо на голосування те, щоб за основу 4162 прийняти. Будь ласка, підніміть руки, і рахуємо.

Хто за? За – 9.

Хто проти? Немає.

Хто утримався? Утрималися – 3.

Тепер ставимо на відхилення 4162-1. Хто за те, щоб даний законопроект відхилити?

Хто за? За – 9.

Хто проти? Немає.

Хто утримався? Утрималися – 4.

Дякую.

Отже, колеги, з цього питання у нас зрозуміла позиція.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це третє питання. На розгляд нашого комітету пропонується проект Закону про внесення змін до Закону України "Про культуру" щодо загальних засад надання населенню культурних послуг (реєстр. № 4318), ініціатор та автор Кравчук Євгенія Михайлівна та інші колеги.

Прошу доповісти по даному законопроекту пані Кравчук Євгенію Михайлівну.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, шановні колеги.

Дякую, що також підтримали при реєстрації цього законопроекту. Він зареєстрований від різних фракцій і груп.

Коротко про суть законопроекту. Сам текст готувався разом з нашим профільним Міністерством культури та інформаційної політики, і у висновках також до розгляду вказано, що міністерство підтримує цей законопроект, безумовно. Пані Лариса Петасюк тут є. Я попрошу, щоб після цього дати ще конкретику по тому, як далі буде діяти Міністерство культури, бо насправді дуже багато буде залежати саме від нормативки, яку готує міністерство.

Цей законопроект є рамковим, і він пов'язаний з тим, що у нас культура також живе в процесі децентралізації. І, на жаль, багато тут мажоритарників, які працюють на округах і знають, що дуже часто не є в пріоритеті заклади культури, вони і закриваються, а ті, які працюють, вони не виглядають так, як би ми хотіли, щоб виглядав сучасний центр, який би надавав культурні послуги.

Власне, вперше в законопроекті з'являється саме визначення центру культурних послуг. Це є багатофункціональний заклад культури, який би міг надавати послуги різним віковим групам залежно від складу цього ОТГ чи міста, де розташований заклад культури.

До речі, з позитивних новин – все-таки до другого читання зберігається субвенція на Центр культурних послуг, вона менша, звичайно, ніж та, про яку ми просили як комітет, рекомендували, і вона переводиться на спецфонд, але тим не менше це 300 мільйонів гривень саме на субвенції місцевим бюджетам, на створення центрів надання культурних послуг.

Власне, що ще вводиться? Вводиться поняття державної політики у сфері культури, культурної послуги, визначення культурної послуги, мистецької освіти. Є перелік, я не буду на них зупинятися, бо знаю, що, мабуть, всі ознайомилися з текстом і визначеннями.

Також уточнено пріоритети державної політики у сфері культури. Вони доволі рамкові, і ми розраховуємо вже на подальшу роботу міністерства, щоб їх розшифрувати, але загалом пріоритети – це доступність, інклюзивність, єдиний культурний простір, умови для творчого розвитку населення, тощо.

Також буде затверджуватися стратегія розвитку культури Кабінетом Міністрів України, готуватися профільним комітетом терміном на 5 років. Раніше кожен рік профільне міністерство просто затверджувало програму діяльності.

І додано дуже важливий пункт, який стосується моніторингу. Бо фактично моніторинг зараз, я так розумію, що міністерство веде з тих підручних засобів, які в них є, але це ніяк не прописано системно. Власне, суб'єктом буде Мінкульт та місцеві ради. І далі будуть затверджені порядок і методика з боку Кабінету Міністрів України. І узагальнені, які саме мають бути мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами. Загальні – це доступність, якість, направлення на розвиток особистості. Знову ж таки, більш детально мінімальні стандарти затверджуються

Кабінетом Міністрів України. Уточнено щодо базової мережі закладів культури, їх територіальної доступності і, що дуже важливо особливо для сільської місцевості, це неможливості виключення закладу без заміщення послуг іншим закладом на цій же території.

Я маю одразу таке питання до пані Лариси, до представника Міністерства культури та інформаційної політики. В якому стані підготовка цих додаткових нормативних актів, які ви маєте забезпечити? Там мова про стратегію розвитку культури на 5 років, порядок та методика моніторингу, мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами, методика обрахунку собівартості культурних послуг, включених до базового набору, порядок формування базової мережі закладів культури. Це вже було в законодавстві про перелік платних послуг, які можуть надаватися державними комунальними закладами культури, можливо, там є якісь новації. Чи є вже якісь проекти у міністерства? Чи могли би ми як комітет з ними також ознайомитися чи, принаймні, який стан напрацювання по цим пунктам?

ПЕТАСЮК Л.В. Дякую.

Перш за все, хочу сказати, що підтримуємо все те, що ви сказали. Дійсно, цей законопроект дуже на часі, оскільки його редакція, якщо ви бачите, вона була зі змінами, але в частині саме реалізації *...(не чути)* це сьомий рік, за виключенням того, що розмежували функції блокування і реалізації на можливі різні юридичні особи, це *...(не чути)*

У 2015 році 23 січня № 27 була прийнята концепція *...(не чути)* системи забезпечення населення *...(не чути)* Ми сьогодні відходимо *...(не чути)* фінансування на певні потреби. І ми хочемо змінити на фінансування за надання конкретних послуг.

І чому важливий цей законопроект? Він дає можливість це робити не тільки на центральному рівні, але й на місцевому теж, що всі законодавчі

акти, які ...*(не чути)* децентралізації створення ОТГ, і ми стикаємося з тим, що постійно до нас звертаються ...*(не чути)* І на даний момент правових підстав для того, щоб захистити конкретний заклад культури від ліквідації окрім нашої незгоди немає. Тому перше питання, яке необхідно врегулювати, це виписати чіткі правові підстави для того, щоб ми відповідно до статті 19 могли змістовно говорити про те, що в даному конкретному ...*(не чути)*

По переліку нормативно-правових актів я хочу сказати, що ми на сьогоднішній день ...*(не чути)* затвердження плану заходів якраз з метою реалізації цієї концепції, і всі ці переліки ...*(не чути)* вони закладені ...*(не чути)* тобто ми зараз розробляємо, і в разі прийняття цього закону ...*(не чути)*

Ще важливим моментом, я хочу звернути увагу, що цей законопроект вносить зміни до статті 26. Ми всі знаємо, що у нас зараз такі умови, що всі працюють в умовах карантину, ...*(не чути)* значно обмежує діяльність, а деяких навіть забороняє, тобто на сьогоднішній день взагалі не можуть ...*(не чути)* до 20 осіб. А у нас є певні обмеження з приводу проведення заходів ...*(не чути)* У зв'язку з цим фінансово-господарська діяльність ...*(не чути)* в першу чергу є на часі, і поряд з тим, що ми ...*(не чути)* нам необхідно закласти взагалі механізм ...*(не чути)* для того, щоб ми мали гарантоване фінансування і відстоювали потреби, які передбачаються закладам культури щороку.

Я хочу додати, що відповідно до частини третьої статті 26 ми хочемо закласти механізм додаткового фінансування надання базового набору електронних послуг, який буде здійснюватися за методикою ...*(не чути)*

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую, пані Ларисо.

Я почула. Ви просите підтримати даний законопроект.

Я бачу, що є бажання прокоментувати, виступити.

Пане Миколо, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Отже, наші зауваження до цього проекту. Перше, викликає застереження питання базової мережі закладів культури. Відповідно до діючої редакції закону існуючі заклади культури обов'язково включаються до базової мережі. Законопроектом такі положення вилучаються. Водночас відповідно до положень законопроекту допускається виключення закладів культури з базової мережі за умови, що надання населенню культурних послуг буде забезпечено іншим закладом культури в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці: області, району, міста, району, селищі чи селі з дотриманням вимог щодо доступності та якості культурних послуг та за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері культури.

Таким чином це може мати наслідком не розширення культурної інфраструктури села, а навпаки, закриття закладів культури.

Я чудово розумію, що справді є там, наприклад, "напівмертві" бібліотеки, які не працюють, і краще зробити одну хорошу, ніж декілька поганих, але разом з тим тут цих критеріїв, за якими це відбуватиметься, і що таке взагалі заклад культури, в принципі, до кінця вони не виписані, і через те, звичайно, у нас це викликає питання. Це підтверджує положення законопроекту, відповідно до якого з метою наближення місця надання культурних послуг і місця проживання територіальної громади у відповідному населеному пункті може утворюватися філія закладу культури. Тобто утворення цієї філії можливе, але воно не є обов'язковим. І на ці обставини теж звертає увагу Головне науково-експертне управління.

Щодо самого центру надання культурних послуг. Не до кінця зрозуміло, що це за заклад культури. Культурні послуги не є аналогом адміністративних. В умовах недофінансування закладів культури викликає занепокоєння питання чи це не буде змінена табличка без будь-яких справді

необхідних змін, тому що проблема закладів культури на сьогодні, що включає в тому числі можливість надання якісних культурних послуг, полягає в забезпеченні стабільного фінансування, необхідного для оплати комунальних послуг, праці працівників і закладів культури, тощо.

Щодо моніторингу та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури. Викликає сумнів взагалі запровадження такого моніторингу без відсутності розуміння хто, в який спосіб і для чого буде проводити такий моніторинг, та яким чином будуть використовуватися його результати. Не хотілось би, щоб у результаті це перетворилося на окрему статтю видатків відповідного суб'єкта моніторингу без будь-який результатів та користі для сфери культури.

З нашої точки зору, це більшою мірою декларативний законопроект. Якби ми виділили кошти для Інституту книги для реформування мережі бібліотек, це і в мережі бібліотек і самі бібліотеки стали б основними надавачами послуг, в цьому була б якась логіка. А тут, може, ми закриємо всі бібліотеки і один клуб залишимо на весь район? Це незрозуміло із цього закону, дуже багато питань.

Тому наша позиція – ми будемо утримуватися при голосуванні.

Я, звичайно, вірю, що автори хотіли покращити доступ до сфери культури, але забагато ризиків існує.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пане Миколо, дякую.

Будь ласка, пане Микито.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Я вважаю, що неможливо в будь-якому законі детально описати всі сторони життя. Закони не для цього потрібні, щоб виписати прямо всі найменші дрібниці того, як побудована у нас культура або будь-які інші державні процеси або тим більше суспільні. Я переконаний в тому, що цей

закон дозволить нам гнучко підходити до вирішення питань розвитку закладів культури.

І тим більше хочу нагадати всім, що під час роботи над цим законом було вивчено всіма колегами, наскільки я пам'ятаю, багато хто дивився вдалих пілотних проєктів, які в Україні вже діють. І, безперечно, закон ґрунтується вже на існуючій практиці, це не якісь фантазії про те, що можна у майбутньому зробити, це абсолютно конкретний закон про те, що вже є, і що ми, звичайно, маємо стимулювати, не чіпляючись за вже "напівмертві" або вже зовсім "мертві" радянські установи.

Тому я закликаю цей законопроект підтримати, тим більше, що, ще раз повторюю, я не вважаю, що будь-які закони є *...(не чути)* Він вступить в дію, почне працювати, і завжди ми або наші наступники зможуть внести якісь необхідні правки, удосконалення, осучаснення, але чекати поки ми проведемо ретельний аудит того, що у нас є, у нас є з вами розумінні, я думаю, що у всіх воно є, що радянська мережа закладів культури вже майже зруйнована, знищена і померла. Нам треба створювати нове. Цей закон саме дає можливість створювати нове, повертати українцям, де б вони не мешкали, доступ до якісних культурних послуг.

Ось на цьому, з вашого дозволу, я і закінчу.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую, пане Микито.

Шановні колеги, я хотіла наголосити ще на такій обставині, що ми всі з вами як члени Комітету з питань гуманітарної політики, ми всі вболіваємо за стан надання культурних послуг. І ми розуміємо наскільки важливо в умовах складної економічної ситуації і в умовах децентралізації зберегти оці осередки, де надаються культурні послуги, і як важливо, щоб вони не були в такому вигляді анахронічному, а щоб вони дійсно відповідали викликам сучасного життя, були сучасні, модернізовані і відвідувані.

Але тут є ще одна важлива така обставина, що поруч із тим, що цей законопроект є дуже важливим, актуальним, і він свідчить про те, що ми рухаємося вперед, у нас часові дедлайни, бо як правильно сказала пані Євгенія Кравчук, що, власне, для створення цих центрів в бюджеті передбачені кошти, але якщо затягнемо процедуру розгляду цього законопроекту, підготовки до другого читання, може так статися, що ми не зможемо освоїти кошти, і тоді, знову ж таки, втрачатиме культура.

Тоді я б хотіла запропонувати, що ми мали б виробити консолідовану позицію, і з огляду розуміння важливості надання культурних послуг підтримали даний законопроект, знаючи, що в бюджеті уже передбачені кошти, просили б авторів доопрацювати даний законопроект до другого читання в короткі терміни, і максимально в середині грудня його обговорити, щоб в січні ми уже могли його розглядати у залі.

Що ви скажете, колеги, щодо таких інтенсивних термінів? Але вони аргументовані бюджетом 2021 року.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Підтримується. Пробуємо голосувати.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Якщо немає заперечень, я ставлю на голосування.

Хто за те, щоб підтримати законопроект 4318 за основу і рекомендувати скоротити терміни до другого читання.

Хто за? За – 9.

Хто проти?

Хто утримався? Утрималися – 3.

Переходимо до наступного питання порядку денного.

Отже, колеги, ми розглянули з вами на попередньому засіданні проект Постанови Верховної Ради України "Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році". На сьогоднішнє засідання пропонується додаток.

Відразу хочу поінформувати, що відбулося кілька засідань робочої групи, на яких обговорили докладно пропозиції, які надійшли від установ, закладів, він народних депутатів, і на основі тривалого обговорення і зокрема фінального, яке завершилося сьогодні, ми пропонуємо додаток, який складається із пам'ятних дат та ювілеїв до 2021 року. У кожного ці пропозиції є.

БАБЕНКО В.О. Зараз Кирило донесе ще, то, можливо, ми перенесемо це питання на пізніше?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Отже, є пропозиція: або 26 сторінок я озвучую, зачитаю, або ми перенесемо розгляд на трохи пізніше розгляд. Зараз друкують 26 сторінок. Тоді ми почали, але змістимося трошки.

Була робоча група, яка складалася із наших колег. Відразу скажу, що це був голова комітету Микита Потураєв, пан Микола Княжицький, Володимир В'ятрович, Євгенія Кравчук, я була присутня – ми обговорили всі пропозиції і вийшли на консолідований варіант, який є в електронному кабінеті.

Тому є пропозиція голосувати, тому що це зміни, які стосувалися...

Будь ласка, пане Микито.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я, зі свого боку, теж прошу підтримати. Ми всі, попри те, що із різних фракцій, плідно попрацювали, дуже дякую колегам, ми дійшли згоди, повірте, там немає ніяких суперечностей. І ще раз хочу наголосити, що завдяки нашій спільній плідній роботі ми приймемо цю постанову таким чином вперше, що дозволить нашій країні відзначати і вшановувати ...*(не чути)* але не лише це, але й також і пригадувати як світлі, як героїчні, так і трагічні сторінки нашої історії, постатей нашої історії, якоюсь однією її частиною без того, щоб це викликало суспільну напругу або

якісь суперечності як всередині України, так і з нашими сусідами, з якими нас поєднує багато спільного.

Дуже вас прошу підтримати.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Будь ласка, пане Юрію.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я підтримую підхід, і, власне, основу цієї постанови, але, на жаль, я не мав можливості ознайомитися, тому я утримуюся, бо не бачив фінального результату, а остаточно вже тоді свою позицію висловлю під час голосування в Раді.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую вам.

Отже, тоді ставлю на голосування. Хто за те, щоб підтримати проект Постанови Верховної Ради України "Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році" із додатком.

Хто за?

Хто проти? Немає.

Хто утримався? Утримався пан Юрій.

Переходимо до наступного питання. Це законопроекти, з опрацювання яких комітет не є головним. На розгляд нашого комітету вноситься проект Закону про приєднання України до Розширеної часткової Угоди про культурні маршрути (реєстр. № 0080). Це президентський законопроект. І я прошу пані Ларису Петасюк – заступника міністра культури та інформаційної політики доповісти щодо цього законопроекту.

ПЕТАСЮК Л.В. Дякую.

Перш за все, хочу сказати те, що Міністерство культури підтримує проект закону. Цей законопроект передбачає рішення про приєднання України до Розширеної часткової Угоди про культурні маршрути, яка була

укладена ...*(не чути)* затверджена Кабінетом Міністрів Ради Європи 18 грудня 2019 року.

Чим важливий цей законопроект для сфери туризму? Він створює умови для подальшого розвитку взагалі якісного ...*(не чути)* шляхом ініціювання та участі ...*(не чути)* Наразі 34 країни, які є сторонами Розширеної часткової Угоди про культурні маршрути, а також Європейський Союз та Всесвітня туристична організація, які виступають її партнерами, вони ефективно співпрацюють у питаннях коригування саме спільних ...*(не чути)* шляхом ...*(не чути)* В рамках такої співпраці і забезпечується сертифікація культурних маршрутів у Раді Європи, і на сьогоднішній день сертифікат культурних маршрутів у Раді Європи отримали саме 39 європейських країн. І в розрізі цього якраз для нас це дуже важливо для того, щоб ми мали доступ до саме ...*(не чути)* адаптації до європейських норм і розширення можливостей для того, щоб наша сфера туризму розвивалася.

В розрізі цього ми просимо підтримати прийняття цього законопроекту.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую.

Шановні колеги, чи є вас якісь міркування чи хтось хотів би висловитися щодо даного законопроекту?

Якщо немає, то, враховуючи викладене за результатами обговорення питання Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики ухвалив:

Рекомендувати Верховній Раді України прийняти за основу та в цілому проект Закону України про приєднання України до Розширеної часткової Угоди про культурні маршрути (реєстр. № 0080 від 16.11.2020), поданий Президентом України Зеленським.

Друге. Направити цей висновок до Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом як головному комітету щодо вказаного законопроекту.

Хто за те, щоб підтримати таке рішення?

Хто за?

Хто проти?

Хто утримався?

Отже, комітет підтримав одноголосно.

Дякую.

Переходимо до питань у "Різному". Перше питання. Про організацію слухань у Комітеті з питань гуманітарної та інформаційної політики на тему: "Державна підтримка творчих спілок в Україні. Проблеми та шляхи їх вирішення". У кожного є рішення. І ви, шановні члени комітету, ознайомилися. Ви знаєте, наскільки важливо нам питання розвитку національних творчих спілок, як важливо, щоб вони розвивалися, щоб мали державну підтримку, але потрібно спільно обговорити.

Тому я б просила, якщо є ваші думки, висловити, якщо ні, то підтримати проведення таких слухань. Тому, якщо немає пропозицій, будь ласка, хто за те, щоб підтримати проведення цих слухань.

Хто за? Хто проти? Хто утримався? Усі одноголосно.

Дякую.

Наступне питання. Презентація проекту стратегії розвитку "УкрКіноХроніка 2021-2025".

Доповідає з цього питання заступник голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, голова підкомітету у сфері кінематографу та реклами Сушко Павло Миколайович.

Презентуватиме: виконувач директора Української студії хронікальних документальних фільмів пан Авраменко Володимир Андрійович. Присутній.

Отже, починаємо.

Павле, вам слово.

СУШКО П.М. Дякую.

Шановні колеги, ще раз вітаю. Всі знають, які проблеми там відбувалися на кінохроніці та кінематиці, які ми відстоювали. Зараз там, я вже знаю, що є наказ про звільнення колишнього директора, є виконуючий обов'язки Володимир Авраменко, якому ми надамо слово трошки пізніше. Він представить стратегію розвитку цієї кіностудії. Нам взагалі вирішити всією спільнотою, колегами, що нам робити з цими державними підприємствами. Є декілька варіантів. Перше, чи вони потрібні взагалі і чим вони мають займатися, як само повинні розвиватися.

Друге. Це все, що у нас є, і нам потрібно реально їх оцінити. Якщо їх виставляти на продаж, то саме спільнота має вирішити, скільки це коштує і що потрібно замість них побудувати для спільноти.

І також ми зараз ведемо перемовинами з Фондом держмайна і вже завтра у нас буде зустріч, якщо хтось з колег хоче долучитися, то долучайтеся. З представниками Фонду держмайна ми будемо обговорювати, яка стратегія розвитку, які у нас є можливості щодо цього питання.

Тому надаю слово, з вашого дозволу, Володимиру Авраменку.

Зараз поки він підготується, ще 2 питання у мене є. Колеги, у нас багато було звернень від комітету, але ми на комітеті не чули відповідей. Вони надсилаються, але, може, введемо в практику, щоб секретаріат нам озвучував ці відповіді, які рішення були прийняті тими чи іншими відомствами.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я думаю, що це правильно. Просто треба зробити аналіз всіх відповідей органів центральної, місцевої влади на звернення, які ухвалювалися комітетом, і надалі ввести у практику, що на рішення комітету,

якщо надходить відповідь, вона роздається на черговому засіданні комітету, інформуються члени комітету. От таке рішення пропоную ухвалити.

Правильно, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Дякую.

І ще одне питання. Ми багато розглядаємо законопроектів про туризм, і зараз туристичну галузь бентежить одне питання: чи буде у нас тотальний локдаун, чи зможуть туристи вилетіти з країни, чи взагалі мандрувати на новорічні свята, квитки вже куплені, хтось хоче купити, але не знає, що робити – це для туристичної галузі велика проблема. Якщо можна, через Міністерство культури дізнатися завчасно чи буде чи не буде, що робити представникам цієї галузі?

КРАВЧУК Є.М. Я думаю, що там, можливо, пані Лариса щось ще прокоментує, але я знаю, що ми і позиція, яку ми обговорювали з Міністром культури, щоб в Україні навіть на час можливого локдауну, якщо він буде, там на якийсь новорічний період, щоб працювали обов'язково курорти в Карпатах, які на вулиці, умовно кажучи, лижні траси. Звичайно, можуть мати обмеження в роботі закладів харчування на цих курортах, але самі лижні траси, які на свіжому повітрі, очевидно, повинні працювати, бо поїдуть наші туристи у Словаччину.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я так розумію, питання, яке ставить Павло Миколайович, не стільки про це (звичайно, і про це теж важливо дізнатися), скільки про можливе закриття кордонів.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Тут прикордонники, можливо, будуть швидше знати.

СУШКО П.М. Прикордонники виконують рішення уряду. Я у Прем'єр-міністр дізнавався, він каже, що немає поки ніяких заперечень, але, мені здається, треба комуні кувати з суспільством, бо це ще один привід для зради якоїсь, тому що вони несуть збитки, і люди не знають, що їм робити. І це їм треба дати через ЗМІ чи якимось інакше.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Підготуйте на наступний комітет проект звернення.

ПЕТАСЮК Л.В. На засіданні уряду саме таке було *...(не чути)* оновлені зміни *...(не чути)* зараз виписується текст, в який наш міністр долучив зауваження. Якщо пам'ятаєте, попереднє введення локдауну – один утримався від голосування *...(не чути)* коронавірусній постанові 14-ї ми трошки полегшили *...(не чути)* заповідників, от зараз якраз читаю: для заповідників *...(не чути)* для того, щоб вони фактично могли *...(не чути)* свою функцію, оскільки вона була обмежена у попередній редакції *...(не чути)* зараз наразі будемо виписувати цей текст. Ми трошки полегшили роботу нашим *...(не чути)* і намагаємося далі це робити, і робимо це постійно.

Щодо державної підтримки саме тих закладів культури, *...(не чути)* на сьогоднішній день діяльність їх заборонена або обмежена, ми працюємо разом з Міністерством фінансів, з Мінекономікою над розробкою *...(не чути)* виконання доручення Прем'єр-міністра розробкою форм державної підтримки, яка буде стосуватися локдауну. Перше, це *...(не чути)* поряд із законопроектами, які внесені Президентом, також хочемо відкоригувати можливості для програми *...(не чути)* поширює можливості і умови надання кредитів в нашій сфері. Далі у нас ідуть такі середньострокові перспективи: хочемо ввести *...(не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Пропоную підготувати на наступне засідання проект рішення.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пані Ларисо, зі звуком тут є проблеми. Ми будемо просити, щоб ви підготували таку інформаційну довідку для комітету. Я думаю, що усі форми будуть нам важливі і корисні, тому що це не тільки інформація, але це матеріал для роботи, і ми повинні, безперечно, оперативно реагувати на надану інформацію, тому, можливо, першу інформацію для комітету ви надасте якомога швидше, а тоді підготувати ще документи уже на наступне засідання комітету. Відразу хочу поінформувати, воно буде 16 грудня, і тоді, можливо, ми це питання так само включимо до порядку денного.

Дякую вам.

СУШКО П.М. Я трошки про інше запитував. Про те, що турбує зараз суспільство, що їм робити: брати квитки чи не брати, що потрібно робити практично операторам? Нам потрібно дати якесь роз'яснення вже найближчим часом.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дивіться, це питання, яке в компетенції Кабінету Міністрів. Є пропозиція, щоб комітет звернувся до Кабінету Міністрів з офіційною інформацією, з коментарями, тому ще одне рішення комітету, що ми на завтра підготуємо листи, звернення до Кабінету Міністрів, щоб нам надали інформацію про плани.

ФЕДИНА С.Р. Я попросили б ще одне уточнення, наскільки тут підказують, що сказали, що за 7 днів попередять. Мені видається, що це є дуже маленький термін.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Я погоджуюся цілком з пані Софією про те, що уряд повинен думати трошки наперед, і отакі емоційні рішення за 7 днів приймати не можна, все-таки має бути певна стратегія, і ми сподіваємося, що вони вибудовують, а комітет допоможе їм пришвидшити цю роботу. Тому готуємо.

СУШКО П.М. Дякую.

Володимир Авраменко готовий доповісти.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Будь ласка, пане Володимире. Ми слухаємо вас.

АВРАМЕНКО В.А. Доброго дня, шановні народні депутати! В першу чергу, хотів би вам подякувати за приділену увагу до Державного підприємства "Укркінохроніка".

Хотів би повідомити, що у 2021 році Державному підприємству "Укркінохроніка" буде виповнюватися 90 років. І перебіг подій у 2020 році навколо "Укркінохроніки" свідчить про поступовий, але повільний вихід підприємства з кризи. Якщо на початку року, ще й в червні навколо "Укркінохроніки" вирували скандали, а сама студія стояла на межі банкрутства, то на сьогоднішній час студія пройшла зміну керівництва та самостійно змогла пройти очищення нагальних фінансових зобов'язань.

Також вагомим фактором є визнання державної важливості підприємства для інформаційної безпеки країни та збереження розвитку культурної спадщини. Зокрема Міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко відзначає, що ми плануємо знайти шлях повернення кіностудій до профільної діяльності, а віддавати у руки забудовників.

Шановні народні депутати, всі ці факти свідчать про можливість існування Державного підприємства "Укркінохроніка" в оновленому

сучасному форматі та підкреслюють важливість діяльності студії для розвитку інформаційного простору країни.

Нашу презентацію, яку ми хотіли сьогодні вам представити, заслуховували на Міністерстві культури та інформаційної політики, де підтримали поки що нас. І ми хочемо вам сказати, що ситуація вимагає стратегічного підходу до планування роботи Державного підприємства "Укркінохроніка", створення відповідних прозорих та конституційних джерел фінансування основної діяльності студії, які доповнюються фінансуванням окремих проектів. Тобто таким чином, виходячи з поточного стану речей та спираючись на міжнародний досвід, є логічним створення стратегії розвитку пласту відеохроніки, тепер "Укркінохроніки", як провідного виробника в контексті державної стратегії розвитку культури та інформаційної безпеки реалізації цієї стратегії.

Тому Державне підприємство "Укркінохроніка" за підтримки культурних діячів, істориків та кіноспільноти звертається до вас як до народних депутатів Верховної Ради України, до комітету з ініціативою створення на базі Державного підприємства "Укркінохроніка" робочої групи з розробки стратегії розвитку української галузі відеохроніки в контексті світових трендів, трансформації моделей виготовлення та використання хронікального контенту та включення фінансування цієї групи в бюджет 2021 року.

У вас там документи роздані.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Так. Пане Володимире, у кожного народного депутата є роздана презентація, і ми мали можливість заздалегідь ознайомитися. Тому якщо ви не заперечуєте, я надам слово колегам, які, можливо, захочуть задати уточнюючі запитання або прокоментувати.

АВРАМЕНКО В.А. Я хочу вам повідомити, що підприємство уже вийшло з кризи, тобто ми реально витягаємо підприємство, і воно готове працювати. Але потрібна державна підтримка. Ми розробили стратегію з нашою командою і далі готові працювати для відновлення "Укркінохроніки".

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую вам, пане Володимире.

Я думаю, що маючи таку надійну підтримку в особі голові підкомітету Павла Сушка, який, власне, цю тему правильно сформулював і поставив на контроль комітету, ми не маємо заперечень.

Я бачу, що пані Лариса Петасюк хоче прокоментувати позицію міністерства перед тим, як ми будемо голосувати. ... *(не чути)*

Дуже поганий звук. Але ми зрозуміли, що ви підтримуєте. Як завжди, міністерство підтримує найпрогресивніше.

Тому, колеги, ставимо на голосування. Хто за те, щоб підтримати пропозицію, власне, розглянувши проект розробки стратегії, підтримати "Укркінохроніку", фінансування на державному рівні, і, власне, підтримку цієї важливої інституції взагалі на державному рівні.

Хто за? Хто проти? Хто утримався? Одноголосно.

Дякую, колеги.

Нашим колегам з кінохроніки побажаємо успіхів, розбудови і, дійсно, щоб наша культура була задокументована і представлена на найвищому сучасному світовому рівні.

Дякуємо вам.

СУШКО П.М. А можна ще одне питання по кінохроніці. У нас виїзне засідання робили, там багато плівки ми бачили, яка в ганебному стані знаходиться, але ми не знаємо, чи були виділені кошти на її оцифровку, на відновлення. Це вже майже півроку пройшло.

Пані Ларисо, що ви скажете?

ПЕТАСЮК Л.В. Ми це теж з'ясуємо в робочому порядку.

СУШКО П.М. Я просто не хочу, щоб це було так, що ми поговорили, і все це залишилося на папері або десь там в архівах історії, як це лежить зараз в архівах кінохроніки. Я спілкувався нещодавно з оператором, який побачив отой шматочок, який відновили волонтери, це унікальні кадри, чорнобильські кадри, які цей оператор (випускник Карпенко-Карого) потрапив туди солдатом строкової служби і мав доступ як оператор, куди не мали інші оператори доступу. Він знімав близько саме біля реактору, і там є багато його особистих зйомок, а також представники кінохроніки виїжджали на зйомки. І взагалі тоді ще документувалися кожен день якісь факти. Зараз цього вже не робиться. Хотілось би це відновити.

Але я хочу ще раз підняти це питання, привернути увагу, що ці плівки, які там зберігаються, їх потрібно негайно оцифрувати, негайно відновити.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую, пане Павле.

СУШКО П.М. Хочу запропонувати, щоб на наступному комітеті нам міністерство відзвітувало з цього питання.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Я думаю, що міністерство зацікавлено в тому, що поінформувати щодо перебігу цього питання. І я думаю, що заперечення цьому не буде.

Дякую.

Переходимо до наступного питання. У нас ще є кілька питань в "Різному", тому я проситиму дотримуватися регламенту.

Пане Юрію, даю вам слово.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, за дорученням Тетяни Василівни Рябухи прошу дати доручення підкомітету Тетяни Василівни з наступного питання. Зараз в цей момент відбувається 2 паралельних процеси. З одного боку, децентралізація. З іншого боку, реформування системи і структури Міністерства соціальної політики. В умовах децентралізації змінено адміністративно-територіальний устрій, і це дуже серйозно змінює роботу тих служб і структур, які працюють по захисту прав дитини.

З іншого боку, 26 серпня Міністерство соцполітики створило як центральний орган виконавчої влади національну соціальну сервісну службу, яка координується через Міністра соцполітики Кабінетом Міністрів. Вона відповідальна за державну політику соціального захисту населення, захисту прав дитини. Разом з тим положення про цю службу отримує лише фрагментарно, дуже багато повноважень, які має здійснювати держава по відношенню до захисту прав дитини.

Таким чином, створення цієї служби, а з іншого боку, ліквідацію районів і створення нових районів може призвести до того, що з 1 січня значна частина державних зобов'язань по відношенню до дитини просто не буде кому надавати, і вони просто зникнуть з точки зору надання послуги чи захисту дитини. Це, як наслідок, трагедії дитячі точно нас можуть очікувати, не хочу тут прогнозувати щось погане.

Разом з тим, останні місяці аналізуючи роботу Міністерства соцполітики і зокрема даної новоствореної служби, я особисто бачу ряд серйозних проблем в нерозумінні сьогодні цією службою своїх функцій і завдань. І проблема не в тому, що люди там погані чи міністерство, проблема в тому, що, на жаль, створення такої служби і об'єднання двох напрямків, які не об'єднуються, воно призводить до того, що напрямок прав дитини просто руйнується як такий, його нікому координувати, бо скажу коротко, об'єднали старших людей і дітей, але це різні підходи до державної політики. Бо суть відносин дорослого і соціальної служби: дорослий приходить до органів

влади і звертається за отриманням соціальної послуги. Якщо ми говоримо про дитину, то тут зворотній процес, тут якраз проактивна політика держави, органів влади, яку шукають, знаходять дитину, яка потребує допомоги. Бо дуже часто дитина, яка потребує допомоги, яка знаходиться в сім'ї, дорослі скривають цю проблему.

Таким чином виконувати в рамках оцієї служби і того положення, які є, функцію ефективно по захисту прав дитини, на мій погляд, дуже складно, а, в принципі, і неможливо. І тут неважливо, кого туди призначити – хоч найрозумнішого, хоч найкращого.

Тому я прошу комітет дати доручення підкомітету захисту прав дитини розглянути доцільність створення (умовна назва) державної служби у справах дітей, тому що відповідні регіональні підрозділи-то діють, вони захищені законом, як центрального органу влади, який координується відповідним Міністерством соціальної політики. І в разі, якщо ці аргументи будуть прийнятні до комітету, за підсумками наступного засідання звернутися до Кабінету Міністрів щодо можливості створення даної служби.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую, пане Юрію.

Є коментарі.

Будь ласка, пані Євгеніє.

КРАВЧУК Є.М. В принципі, я це хотіла сказати. Коли ви будете оголошувати дати наступного засідання, у нас 16 грудня, очевидно, буде таке фінальне в цьому році засідання, я б хотіла внести пропозицію – запросити обох міністрів, запросити керівників ЦОВ і по Держкіно, і Інституту книги, і УКФ – хто зможе, матиме можливість прийти, і ми б підбили підсумки і поговорили б про проблеми і якісь плани на 2021 рік.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я думаю, що ми тоді в робочому порядку з міністром порадимося, тому що вона не заперечує, але я розумію, як важко в умовах кризи ухвалювати рішення про створення якогось чергового органу влади. І ми, чесно кажучи, відпрацьовували і намагалися знайти шлях як в рамках оцієї служби цю функцію зробити дієвою.

Ну, не виходить це, при всьому досвіді, знанням, які у нас є, тому от вийшли навіть десь з ініціативи, не буду говорити публічно міністра, на можливий такий формат.

КРАВЧУК Є.М. Давайте тоді, може... Я не знаю, це нам треба якось голосувати за це, щоб запросити чи наше робоче рішення?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Це рішення – доручити нам запросити міністрів і відпрацювати. Це треба проголосувати.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Отже, хто за таку пропозицію, будь ласка.

Хто за? Хто проти? Хто утримався? Одноголосно.

І останнє питання, колеги. На попередньому засіданні комітету я підняла питання про необхідність вшанування пам'яті українців, які рятували євреїв під час Другої світової війни. Я вам розповідала, що таких українців було близько 3 тисяч. На жаль, зараз їх лишилося близько 20 лише в живих, тобто це пам'ять про людей, які робили важливі речі, зберігаючи життя іншим. Ми підготували спільно з секретаріатом, і я дякую пану Кирилу і пану Віталію, ми підготували таку постанову, яка складається з кількох пунктів.

Перший пункт. Це встановити в Україні День пам'яті українців, які рятували євреїв під час Другої світової війни 14 травня і відзначати щороку.

Другий пункт. Це рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики забезпечити створення Українським інститутом національної пам'яті із залученням інститутів Національної академії наук

списку осіб, які, ризикуючи своїм життям та життям рідних, допомагали євреям уникнути терору нацистів у роки Другої світової війни.

Третій пункт. Це рекомендації Міністерству освіти і науки – теж підготувати заходи для середньої школи, профосвіти, вищої освіти включати теми щодо Дня пам'яті українців, які рятували людей під час Другої світової війни.

Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Ми ще сьогодні доопрацюємо цей текст, і завтра він буде уже в СЕДО. Якщо ваша ласка, я би просила, щоб члени комітету підтримали, тому що це наш обов'язок пам'ятати про те, якими героїчними були наші люди в дуже складних трагічних подіях.

Хто за те, щоб підтримати?

Дякую, колеги, за одностайність.

Тоді уже озвучили, що 16 грудня у нас наступне засідання комітету. Щиро сподіваємося, що будуть наші колеги уже присутні тут, фізично, пан Микита, пан Павло, Андрій, пан Микола Княжицький.

І на цьому я пропоную вважати наше засідання комітету закритим.

Дякую всім за роботу.